

פרשיות אחרי קדושים

הליכות עולם לו

(חבקוק ג' ו')

לעילוי נשמת ר' יהודה לוי ז"ל

| זמן ר"ת | צאת השבת | חלקת נרות | לוח אור החיים |
|---------|----------|-----------|---------------|
| 20:48 | 19:56 | 19:04* | י-ם |
| 20:45 | 19:54 | 19:02 | ת"א |
| 20:48 | 19:56 | 19:05 | חיפה |
| 20:45 | 19:54 | 19:03 | ב"ש |

* לנוהגים 40 דק': 18:44

עשה טוב

דהיינו בחטאת הזאת יבוא אהרן אל הקודש, שהיא בעיקר באה לכפר על מעשה העגל שעשה, וזה תיקונו, שהקרבנו לה' היא ההיפך הגמור ממעשה העגל.

ובעמקות יותר נאמר, ידוע מרבתינו המקובלים שכל אדם שבא כאן לעולם בא במטרה לתקן את אשר הפקידו עליו מן השמים, אם זה את נשמתו או את חטא האדם הראשון, שכל הנשמות היו כלולות בנשמת אדם הראשון, ובחטאו פגם את כולם. ולפי הסדר הדורות כך יציאת הנשמות לעולם, שבדורות הראשונים יצאו הנשמות שהיו כלולות בראשו של אדם הראשון, וכך ירדו דור אחר דור, עד דורנו שאנחנו צריכים לתקן את הנשמות שהיו כלולות ברגליו של אדם הראשון, ועל שם כן אנו נקראים דור עקבתא דמשיחא, מלשון עקבים שמשם אנו נאצלים. ובדורות האחרונים שכל הנשמות הינם מגולגלים, ונוסף על תיקון חטא אדם הראשון אנו צריכים לתקן את אשר חטאו בגלגולים הקודמים, אלא שאין איתנו יודע עד מה, ואיננו יודעים מאומה ממה שעבר עלינו בגלגולים הקודמים וא"כ היאך נדע מה לתקן. אולם סימן זה מסרו לנו רבותינו שלפי הנסיונות של האדם ידע נאמנה שאת זה בא הוא לתקן, ולכן יצרו תוקפו בעוונות כאלו, וכנגד כל עוון ישנו אבר שכנגדו שזה בעיקר תיקונו בעולם הזה.

ובכדי לתקן את אשר עיוות, אין די שיפסיק האדם מלחטוא, אלא הוא צריך להווא צריך לעשות באותם אברים שבהם הוא חטא מצוות שהם ההיפך הגמור מן החטא שהרי הוא צריך לקדש את אותם אברים, וזהותיקונם האמיתי של אותם אברים. ודוגמא לכך, אדם שנגוע בחטא הלשון, אם יתעסק בכל מיני מצוות לכפר על חטא הלשון לא יכפר עליו, שכן הוא נשאר עם יצרו הרע שבלשונו, אולם אם יעשה מצוות התלויות בפיו, בזה יתקן את עוון הלשון ויחזיר אותו מרע לטוב, וזה רצון ה' ולזה הביא אותו לעולם לתקן את מעשיו, דהיינו להפוך אותם למתוקנים וטובים.

וכאשר האדם רק מונע את עצמו מלחטוא הוא בגדר סור מרע, אבל עדיין חסר בעשה טוב, והיינו בעשה טוב שבאותו חטא עצמו שהיה נגוע בו, וזה רק ע"י שיעשה טוב באותו אבר ויתקן אותו, וזה הכונה עשה טוב, מלשון תיקון, שעשייה היא תיקון, וכמו שביאר רש"י (בראשית א' ז') על הפסוק ויעש אלהים את הרקיע - תקנו על עמדו והיא עשייתו כמו ועשתה את צפרניה. ע"כ.

ומכאן נלמד לכל אדם הרוצה להתקרב אל ה', ולכפר על מעשיו, בזאת יבוא אל הקודש כמובן בתורה ובמצוות, אבל יראה שלעשות בעיקר את התורה ומצוות באותם אברים בהם חטא, ואז תהיה כפרתו שלימה, ויוכל להכנס אל הקודש פנימה בהיותו מתוקן ומושלם. ה' יזכנו.

פרשתנו פותחת בציווי מיוחד לאהרן הכהן, דַּבֵּר אֶל אֶהָרֹן אֶחֱיָךְ וְאֶל יָבָא כָּכָל עַת אֶל הַקֹּדֶשׁ וכו', בְּזֹאת יָבֹא אֶהָרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ בְּפֶרֶךְ בֶּן פֶּקֶד לְחַטָּאת וְאֵיל לְעֹלָה. ופירוש הדברים אחר שמתו בני אהרן שנכנסו אל הקודש להקטיר קטורת אשר לא ציוה אותם ה', ציוה ה' שאל יבוא אהרן אל קודש הקדשים בכל עת שירצה, רק ביום הכפורים וגם זאת אחר שיקריב קרבנות המיוחדים לו והם פר בן בקר לחטאת ואיל לעולה. והנה כידוע תורתנו הקדושה תורת ה' היא וכל מילה בה מדוקדקת, והנה הלשון בזאת יבוא אהרן אל הקודש וכו', לכאורה אינו נכון שהיה צריך לומר באלו וכוונתו אל הקרבנות, וגם נשמע מיותר, שיכול להשמיענו ישירות במה יבוא אל הקודש, והיינו בפר וכו', מבלי להקדים הקדמה ולומר בזאת. [ועיין ברש"י מה שפירש על המילה בזאת, וכתבו המפרשים מפני שהוקשה לו מה הפירוש בְּזֹאת, והארכנו בזה במאמר אחר].

והנה רבותינו במדרש (ויקרא רבה פרשה כ"א אות ה') אמרו וז"ל: בזאת יבא אהרן, זה שאמר הכתוב כי בתחבולות תעשה לך מלחמה, ר' נתן ור' אחא בשם ר' סימון אמר, אם עשית חבילות של עבירות עשה כנגדן חבילות של מצות, עינים רמות והיו לטוטפות בין עיניך, לשון שקר ולמדתם אותם את בניכם, ידים שופכות דם נקי וקשרתם לאות על ירך, לב חורש מחשבות און והיו הדברים האלה וכו'. עכ"ל. והנה במדרש מפרש את הפסוק בתחבולות תעשה לך מלחמה מלשון חבילות, שאם עשית חבילות של עבירות עשה כנגדן חבילות של מצוות, וכאשר נתבונן בדוגמאות שמביא המדרש נראה שלא מצוה סתם להרבות במצוות איזה מצוות שיהיו, אלא מצוות הדומות לעבירות בדוקא, כנגד עיניים רמות תפלין של ראש שהוא מכון כנגד בין העיניים, וכנגד לשון שקר לימוד תורה שנקראת אמת, וכנגד ידים שופכות דם תפלין של יד. והטעם לכך שלא די בכל מצוה שהיא, מפני שכאשר בא לתקן את אותו אבר שעבר בו עבירה הוא צריך שבאותו אבר יעשה מצוות.

ונראה שהוקשה לבעל המדרש קושיית המפרשים מה הפירוש בזאת יבוא אהרן הנאמר בפסוק, ובא ליישב שכן אהרן חטא במה שעשה את העגל לעם ישראל, ובמה יתכפר לו עוון זה, ולכן אומר במה שיקריב פר בן בקר שהוא כדוגמת העגל, ובזה יכפר על העוון העגל, וכמו שנאמר פר בן בקר לחטאת, והיינו כמו כל קרבן חטאת הבא על חטא, [ונראה שלכן נצטוה להקריב פר בן בקר שהוא בן ג' שנים, ולא עגל שהוא בן שנה, על דרך מה שאמרו רבותינו על פרה אדומה תבוא האם ותקנח צואת בנה, וכך גם כן יבוא האב שהוא הפר ויכפר על מעשה בנו], והרי שאהרן מקריב בדומה לחטאו, וזה כונת המדרש לבאר בזאת יבוא אהרן,

טעון גניזה | נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה!

להצלחת חן בת רחל

הליכות והלכות

אל תיקרי הליכות אלא הלכות (נידה ע"ג.)

מהלכות ומנהגי ספירת העומר (המשך מפסח)

שאסור. [וכל זה אם נאמר שהוא יום חג, אך כפי האמת אין על מה לחוג ביום זה כלל ועיקר, שכן בו בעת שהכריזו על העצמאות בתל אביב, נפתחה מלחמה עקובה מדם בירושלים, ולאחר מכן בכל הארץ, ובמלחמה זו איבדנו את ירושלים העתיקה למשך י"ט שנה, ונפלו כל תושביה בשבי הירדני, וחרבו רוב בתי הכנסיות ובתי המדרשות שהיו שם, ומתו במלחמה זו ששת אלפים אנשים, אחוז מכלל האוכלוסיה היהודית בארץ ישראל שמנתה בימים ההם שש מאות אלף איש בלבד, ומתו יותר מכל מלחמה אחרת שהיתה לישראל מאז קום המדינה ועד עתה, וא"כ לשמחה ביום זה מה זו עושה. והאמת היא שיום זה ראוי היה לקובעו ליום הזכרון לחללי מערכות ישראל, שכן בו התחילו החללים ליפול ביתר שאת, ומפני כך באמת תיקנו את יום הזכרון בסמוך לו בד' אייר, אך כאמור יום ה' באייר מתאים לו הרבה יותר. ותמנהגי על כל האחרונים שדנו ביום זה (עיין בשו"ת יבי"א ח"ו סי' מ"א ומ"ב, ועוד אחרונים) ולא העלו בדבריהם סברה פשוטה זו, ואם מפני שה' הצילנו מכל אויבינו מסביב, שבעת צבאות ערב שלחמו בנו, א"כ היה להם לחוג את היום בו הסתיימה המלחמה וה' ניצח את אויבינו, וכמו בפורים ביום שנחו מאויביהם קבועהו לשמחה ולא את יום המלחמה ואע"פ שכל המלחמה אצלם היתה נסית ולא נפל מהם איש, וכ"ש במלחמה עקובה מדם זו, שהשמח ביום שבו התחילה המלחמה הרי זה כלועג לכל אותם שמתו. ואין ספק שהרבנות הראשית בקובעה יום זה נמשכה אחר החלטת המדינה לקבוע את יום הכרזת העצמאות ליום שמחה, וכמו מנהג מדינות העולם, אלא ששכחו להתיחס לכל מה שאירע מסביב. ובאמת שלא מצאנו בדברי רבותינו חגיגה וציון על נס על הכרזת מדינה, למרות שהיו כאלה בהיסטוריה היהודית, ולדוגמא בזמן כורש שהכריז מי בכס מכל עמו יהי אלוקי עימו ויעל לירושלים (עזרא פרק א'), ולא נכתב לנו תאריך זה לא בנביא ולא בדברי רבותינו].

יג. מי שלא הסתפר קודם חג הפסח מפני נגיף הקורונה שבשלו אסור לספרים לעבוד, ואין דרכו להסתפר לבד אלא מאחרים, יכול הוא מן הדין להסתפר בעומר בעת שיתאפשר. [שמבואר בגמרא (מו"ק י"ד). שבאונס המפורסם וגלוי לכל מותר להסתפר אפילו בחול המועד וכ"ש בימי הספירה, וכן מתבאר במשנ"ב (סי' תקל"א ס"ק ה'), ע"ש]. אולם עדיף להמנע מכך ואפילו אם יסבול מעט מרובי שערותיו, שכן לפי הסוד צריך להקפיד בזה מאוד. וכך הדין גם למי שמספר את זקנו, אבל מי שדרכו להתגלח במכונה באופן עצמאי, אין שום היתר להתגלח עד ל"ג לעומר לאשכנזים ול"ד לעומר בבוקר לספרדים.

יד. בכל ימי העומר איננו אומרים תיקון רחל רק תיקון לאה בלבד, והטעם בזה לפי הסוד, ונמצא שמפסיקים מלומר תיקון רחל מראש חודש ניסן ועד י"ב בסיון, מא' בניסן עד ט"ו בניסן וכן מז' בסיון ועד י"ב בסיון מפני שאין אומרים בהם תחנון וכל שלא אומרים בו תחנון אין אומרים בו תיקון רחל. ומט"ו בניסן עד ו' בסיון הטעם כאמור ע"פ הסוד מפני ספירת העומר. [וזו הזדמנות נפלאה למי שכל השנה קשה לו לומר תיקון חצות, הנה כעת תיקון חצות התקצר ביותר מחצי, וכבר קל יותר, וה' יהיה בעזרו שימשיך הלאה כל השנה].

ט. הימים של ספירת העומר צריך להרבות בהם תחנונים, ובפרט בעת הספירה כי השעה צריכה לכך מאוד. ויזהר להרבות בהם בטבילה, למתק הדין במי החסד, ויזהר בהם מאוד מאוד מן הכעס ומקטטה ומחלוקת בבית ובחוץ, ויראה אותות אהבה ורעות, הן לבני ביתו הן לאנשים אחרים. (לשון חכמים ח"א בהקדמה לסי' ע"ז, ועיין שם סידור תפילה מיוחדת לכל לילה). וכיום שהחשש מפני נגיף הקורונה עדיין מרחף, ואי אפשר לטבול בנקל ובודאי לא להרבות בטבילה, יטול ידיו ויעלה לו במקום טבילה. [ועיין בדברי הבא"ח (ש"ר נצבים סוף אות ג') סדר הנטילות].

י. כשהשליח צבור אומר בשחרית ברכת כהנים יאמר היחיד מזמור ס"ז, למנצח בנגינות מזמור שיר, וטוב שיסתכל במנורה ועל ידי זה לא ינזק כל הימים, וכן טוב לומר כל השנה. (ספר זכירה ענין פסח, עמ' 257 בנדמ"ח). [ויש שהעירו על דבריו שהרי מבואר בגמרא (סוטה מ.) שלא יאמרו פסוקים בשעת ברכת כהנים, שהרי מברכים אותו והוא אינו מאזין, ולכן ביארו שמדובר בברכת כהנים שאומרים אחר ברכות השחר, וכמובן שאין זה פשוט לשוננו אלא שמצאו כן בספרים אחרים (כמבואר בקונטרס ברכי נפשי ח"ב סי' ה'), וכן העלה מרן הגר"ע יוסף זצ"ל בספר חזו"ע יו"ט עמ' רל"ו], יש שביארו שמדובר אחר בברכת כהנים, וגם הם מצאו בספרים אחרים לשונות המורים כן, אבל לא העירו מכך שאינו מקשיב לתפלת החזרה ויכול להפסיד אמן של ברכת שים שלום. ויש שהעלו כפשטות לשון הסגולה וביארו שגם המזמור הזה מענין ברכת כהנים, שבאמרנו אלקים יחוננו ויברכנו אנו מבקשים שהקב"ה יברך אותנו בעצמו (עיין מועד לכל חי סי' ה' אות כ"א, ובספרו לב חיים ח"ג סי' כ"ד). ולצאת ידי כולם הטוב והנכון לומר מיד לאחר ברכת כהנים שאחר ברכות התורה למנצח בצורת המנורה, ומ"מ גם בעת ברכת כהנים יוכל לכיין למנצח בצורת המנורה].

יא. כתב רבנו האר"י (שער הכוונות סוף דרוש י"א) שבכל יום אחר הספירה יאמר מזמור למנצח בצורת המנורה ויש בו מ"ט מילים חוץ מהפסוק הראשון, ובפסוק האמצעי יש מ"ט אותיות ובכל יום יכוין למילה אחת ולא את אחת לפי הסדר. [וזכרנו שראיתי שבימי העומר יכונו זאת גם בלמנצח שאומרים לפני ברוך שאמר, ולפי מה שכתבנו בהלכה י"א סגולה לומר אחר ברכת כהנים למנצח, גם שם יכוין זאת ובודאי דיועיל].

יב. נוהגים שלא להסתפר עד ל"ג לעומר, שאז פסקו תלמידי ר' עקיבא מלמות, וזה למנהג האשכנזים, ולמנהג הספרדים אין להסתפר עד יום ל"ד בבקר, (שו"ע סי' תצ"ג סעי' ב'). ויש נוהגים להסתפר בראש חודש אייר, וטעות הוא בידם. (שם סעי' ג'). ומכאן נלמד קל וחומר ליום העצמאות, שראש חודש הינו מן התורה ובמקדש היו מקריבים בו קרבן מוסף, וכיום אנו מתפללין בו מוסף ומוציאים ספר תורה וקוראים בו ארבעה עולים, עולה נוסף על שאר הימים מפני קדושת היום, ואעפ"כ לא הותר להסתפר, א"כ גם לאלו החוגגים את יום העצמאות ומחשיבים אותו כיום חג, אין שום היתר להסתפר שבדאי אינו קדוש כראש חודש, ובודאי